



Home > Materialen > Afvalplan verpakkingen

Ontwerp Circulair Materialenplan

Afvalplan verpakkingen

Inspraak

Dit document is een onderdeel van het Ontwerp Circulair Materialenplan (ontwerp-CMP) voor de inspraakprocedure. Eenieder krijgt de gelegenheid om in deze periode verbeterpunten of suggesties aan te dragen voordat het CMP definitief wordt vastgesteld.

De Wet milieubeheer bepaalt dat voor het vaststellen van het CMP een procedure van inspraak moet worden gevolgd. Dit geldt niet voor alle onderdelen voor het CMP, maar wel voor de onderdelen die doorwerken in de besluiten van bevoegde gezagen. In het CMP staan deze teksten onder de kop 'Toetsingskaders'.

Zienswijzen op de toetsingskaders worden van een formele reactie voorzien in een reactienota. Daarin wordt aangegeven hoe de zienswijzen zijn verwerkt in het definitieve CMP, of worden argumenten gegeven voor waarom zienswijzen niet tot aanpassing hebben geleid. Zienswijzen op de toelichtende onderdelen worden wel bekeken op mogelijkheden om het CMP te verbeteren, maar worden niet van een formele reactie voorzien in de reactienota.

Een zienswijze indienen kan via het formulier op Platform Participatie (zie de link op circulairmaterialenplan.nl). Vermeld bij uw reactie de titel van het onderdeel van het CMP waar u op reageert, plus het paginanummer of paragraafnummer.

Pdf's ontwerp-CMP worden website

De definitieve tekst van het CMP wordt een website. Deze pdf's van het ontwerp-CMP geven een indruk van de opmaak van de toekomstige website, maar bevatten nog niet de bijbehorende functionaliteiten. Enkele tips voor het lezen van de pdf's:

- In deze pdf kunt u in de browser of de pdf-reader linksboven of rechtsboven een inhoudsgave uitklappen, genaamd 'inhoud' of 'bladwijzers'.
- Onderstippelde woorden in de tekst zijn begrippen waarvoor op de website in een uitklapkader de betekenis wordt gegeven. Zie in het ontwerp-CMP de begrippenlijst onder het deel Instrumenten.
- De [[Interne links](#)] in het CMP worden in het ontwerp-CMP nog in blauw met rechte haken weergegeven, maar deze verwijzingen werken nog niet. De links worden op de website van het definitieve CMP werkend gemaakt.

Dit document is opgemaakt voor digitoegankelijkheid. Kunt u de tekst of afbeeldingen niet lezen? Neem dan contact op via 088-7977102 of het [contactformulier](#) van de helpdesk.

Status: Ontwerp Circulair Materialenplan voor inspraak

Afzender: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Datum: januari 2025

Website: circulairmaterialenplan.nl



Home > Materialen > Afvalplan verpakkingen

Afvalplan verpakkingen

Dit afvalplan geeft het toetsingskader waar bevoegd gezag rekening mee moet houden bij het verlenen van vergunningen voor afvalverwerking en het grensoverschrijdend transport van verpakkingen.

Leeswijzer

Het eerste deel van dit plan bevat de toetsingskaders voor het vergunnen van de verwerking van en het grensoverschrijdend transport van [afvalstof]. Bevoegde gezagen moeten bij het nemen van besluiten rekening houden met deze toetsingskaders.

Het tweede deel van dit plan geeft toelichting op de toetsingskaders in het eerste deel. Ook geeft het aanvullende informatie die van belang kan zijn bij het nemen van besluiten over het verwerken of het grensoverschrijdend transport van deze afvalstoffen.

Aan het einde is beschreven wat de toekomstplannen zijn voor de toetsingskaders van dit afvalplan. Kijk voor meer informatie over de verschillende ketenplannen en afvalplannen bij [\[materialen\]](#).

Inhoud

Toetsingskaders

1. Afbakening toetsingskaders
2. Toetsingskader hoogwaardig verwerken
 - 2.1. Mengen van afvalstoffen
 - 2.2. Minimumstandaard
3. Toetsingskader grensoverschrijdend transport

Toelichting

4. Toelichting op de afbakening
5. Toelichting op hoogwaardig verwerken
 - 5.1. Gescheiden houden en mengen van afvalstoffen
 - 5.2. Minimumstandaard
 - 5.3. Zeer zorgwekkende stoffen
6. Ontwikkelingen beleid en wetgeving
7. Overige informatie
 - 7.1. Afvalstof of niet-afvalstof
 - 7.2. Terugwinnen van kritieke materialen
 - 7.3. BREF in relatie tot de minimumstandaard
 - 7.4. Bronvermelding

Toekomstplannen

Toetsingskaders

Dit deel van het plan beschrijft hoe bedrijven verpakkingen moeten verwerken en wat daarbij de aandachtspunten zijn. Het bevat het toetsingskader voor het bevoegd gezag voor het vergunnen van het verwerken van deze afvalstoffen en het toetsingskader voor het toestaan van grensoverschrijdend transport door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Bevoegde instanties moeten bij het nemen van besluiten rekening houden met het CMP en dus met deze toetsingskaders (artikel 10.14 van de Wet milieubeheer).

De primaire doelgroepen waarvoor dit plan geschreven is, zijn zowel de bedrijven die deze afvalstoffen verwerken of grensoverschrijdend transporteren als het bevoegd gezag dat voor deze activiteiten toestemming moet verlenen. Die toestemming wordt verleend in een omgevingsvergunning voor het verwerken van de afvalstoffen of met een beschikking op een kennisgeving voor grensoverschrijdend transport. Voor de omgevingsvergunning zijn gemeenten en provincies het bevoegd gezag (namens hen vaak een omgevingsdienst). Voor de beschikking op de kennisgeving is dat de minister (namens de minister de ILT).

Omdat dit deel primair geschreven is voor afvalverwerkende bedrijven en het bevoegd gezag, worden specifieke technische en juridische termen gebruikt. Voor het lezen van dit deel is daarom een bepaalde mate van kennis over de afvalwetgeving, het proces van vergunningverlening en de regels voor grensoverschrijdend transport vereist. Voor lezers die niet tot de primaire doelgroep behoren en toch meer informatie over het verwerken van deze afvalstof willen lezen, zijn met name de paragrafen met toelichting interessant.

1. Afbakening toetsingskaders

De bepalingen van dit afvalplan gelden voor de volgende afvalstoffen:

Afvalstoffen	Toelichting
Gescheiden ingezameld of via nascheiding verkregen verpakkingen die leeg of schud-, schrap- of schraapleeg zijn.	Het gaat om verpakkingen van diverse materialen zoals glas, karton, kunststof, metaal en laminaat. Het gaat om: <ul style="list-style-type: none">• verpakkingen die in diverse stromen gescheiden ingezameld zijn bij huishoudens en bedrijven.• verpakkingen van bijvoorbeeld mischarges of over-de-datum producten uit de levensmiddelen industrie of uit de retail die van de inhoud zijn ontdaan.• verpakkingen van verbruikte verf, lijm, kit, hars of overige gevaarlijke stoffen die van alle inhoud zijn ontdaan of waarvan de inhoud volledig is uitgehard.
Verpakkingsafval dat resten bevat van gevaarlijke stoffen of daarmee is verontreinigd. Deze verpakkingen worden gescheiden aangeboden en ingezameld bij huishoudens en bedrijven.	Verpakkingsafval dat resten van verf, lijm, kit of hars bevat, dan wel daarmee is verontreinigd. Dit zijn voornamelijk blikken, spuitbussen en kitkokers. Verpakkingsafval van overige gevaarlijke stoffen dat resten bevat of daarmee is verontreinigd. Dit kunnen alle soorten verpakkingen betreffen inclusief spuitbussen.
Residuen die zijn ontstaan uit het op soort scheiden van ingezameld dan wel via nascheiding verkregen verpakkingsafval.	Dit is de reststroom die overblijft na de scheidingsstappen.

Een uitgebreide toelichting op de afbakening staat in [\[paragraaf 4\]](#). Onderdeel daarvan is een overzicht van afvalstoffen die lijken op de afvalstoffen van dit afvalplan, maar vallen onder andere afval- of ketenplannen.

2. Toetsingskader hoogwaardig verwerken

Om materialen beschikbaar te houden voor de economie is het van belang om afvalstoffen zo hoogwaardig mogelijk te verwerken. Voor hoogwaardige verwerking of vanuit de zorg voor mens en milieu is het soms nodig om verontreinigingen af te scheiden of afvalstoffen integraal te

verwijderen. Voor de gewenste verwerking kan het noodzakelijk zijn om afvalstoffen gescheiden te houden. Onderstaande paragrafen gaan in op de volgende aspecten die van belang zijn het bij het vergunnen van het verwerken van verpakkingen:

- vergunnen van mengen (2.1)
- de minimumstandaard (2.2)

2.1 Mengen van afvalstoffen

Mengen is in het Besluit activiteiten leefomgeving ([Bal](#)) aangewezen als een milieubelastende activiteit waarvoor in bepaalde gevallen een vergunning nodig is. Het gaat zowel over het mengen van afvalstoffen onderling als over het mengen met niet-afvalstoffen. Ook bij het samenvoegen binnen één afvalcategorie kan sprake zijn van mengen en kan een vergunningplicht gelden.

De [[Beslisboom vergunningplicht mengen](#)] is een hulpmiddel om na te gaan of voor het mengen een vergunning is vereist.

2.1.1 De afvalcategorieën

De afvalcategorieën uit bijlage II van Bal vormen de basis voor het gescheiden houden van afval en voor de vergunningplicht voor het mengen van afvalstoffen. Correct gescheiden houden van afvalstoffen waarborgt een latere (hoogwaardige) verwerking volgens de minimumstandaard. De [[minimumstandaard](#)] is daarom de basis voor de indeling in deze categorieën.

Onderstaande tabel verduidelijkt welke afvalstoffen onder welke afvalcategorie vallen.

Nr.	ga/nga*	Afvalcategorie Bal	Afvalstoffen die hieronder vallen
20	nga	Niet-geïmpregneerde houten verpakkingen	Lege houten kisten, wijnkratjes en houten (transport-) pallets.
22	nga	Gemengde kunststof afvalstoffen, met inbegrip van mengsels van kunststof en rubber, of partijen thermoplastische kunststoffen die geen gevaarlijke afvalstoffen zijn, met uitzondering van: <ul style="list-style-type: none"> • partijen die alleen of in hoofdzaak bestaan uit geëxpandeerd polystyreenschuim (categorie 31); • partijen die alleen of in hoofdzaak bestaan uit rubber (categorie 112); • kunststof afvalstoffen die, vanwege de aanwezigheid van weekmakers, bepaalde pigmenten of andere additieven, als gevaarlijk afval worden aangemerkt (categorie 112); en • kunststof laminaatverpakkingen (categorie 112); en • thermohardende kunststoffen, elastomeren en biologisch afbreekbare kunststoffen (categorie 112) 	Kunststofverpakkingen van particulieren en bedrijven inclusief kunststof verpakkingen van verf, lijm, kit of hars die schud-, schrap- of schraappleeg zijn. Zowel aan de bron gescheiden als verkregen uit het nascheiden van bijvoorbeeld PMD-fracties of restafval.
24	nga	Metalen	Metalen verpakkingen zoals blikjes en blikken van conserven en metalen blikken van verf, lijm, kit of hars die schud-, schrap- of schraappleeg zijn. Zowel aan de bron gescheiden als verkregen uit de nascheiding.
26	nga	Papier en karton met uitzondering van niet-ontwikkeld fotopapier	Papieren en kartonnen verpakkingen, vaak gelijktijdig ingezameld met overig papier en karton.
28	nga	Textiel, met uitzondering van tapijt	Verpakkingen van textiel.
31	nga	Geëxpandeerd polystyreenschuim (EPS) met een concentratie aan HBCDD die lager is dan 500 mg/kg	Beschermingsmaterialen die onderdeel zijn van verpakkingen van elektronica. Op milieustraten wordt dit gescheiden ingezameld.

33	ga	Verpakkingen van verf, lijm, kit en hars die zijn verontreinigd met niet volledig uitgeharde restanten en die gevaarlijke afvalstoffen zijn	Dit gaat om verpakkingen van verf, lijm, kit of hars met resten inhoud waarvan de inhoud als gevaarlijk moet worden aangeduid. Tenzij de verpakkingen schud-, schrap- of schraapleeg zijn. Dan vallen zo onder een andere categorie.
34	nga	Verpakkingsglas	Partijen verpakkingsglas ingezameld via de glasbak en van bedrijven. Het gaat alleen om glazen verpakkingen zoals glazen potjes en flessen.
112A	ga	Overige gevaarlijke afvalstoffen die niet op een stortplaats mogen worden gestort volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Circulair Materialenplan	<ul style="list-style-type: none"> • Gescheiden ingezamelde verpakkingen van gevaarlijke stoffen (anders dan verf, lijm, kit of hars) die nog resten van de inhoud bevatten. • Spuitbussen.
112B	nga	Overige niet-gevaarlijke afvalstoffen die niet op een stortplaats gestort mogen worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Circulair Materialenplan	<p>In deze categorie vallen afvalstoffen die geen eigen afvalcategorie hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drankenkartons, gemengde verpakkingen van plastic, metaal en drankenkartons (PMD). • Overige mengsels van lege verpakkingen van particulieren en bedrijven. • Residu van verwerking van gemengd verpakkingsafval.

* ga = gevaarlijk afval; nga = niet-gevaarlijk afval

De wettelijke regels over hoe deze bedrijven hun afvalstoffen gescheiden moeten houden staan in [[paragraaf 5.1.1 'gescheiden houden van afvalstoffen'](#)].

2.1.2 Vergunnen van mengen

Het bevoegd gezag toetst een vergunningaanvraag voor het mengen aan het [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)] en de daarin opgenomen toetsingskaders.

Dit plan bevat voor verpakkingen de volgende specifieke bepalingen waarmee het bevoegd gezag in afwijking van de algemene toetsingskaders rekening moet houden:

Cat. Bal.	Vergunnen van mengen in relatie tot de afvalcategorieën
112B	Voor het mengen van drankenkartons, gemengde verpakkingen van plastic, metaal en drankenkartons (PMD) en/of andere mengsels van lege verpakkingen met andere niet-gevaarlijke afvalstoffen binnen afvalcategorie 112B kan het bevoegd gezag in afwijking van het [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] alleen vergunning verlenen als de verschillende soorten verpakkingen worden gesorteerd ten behoeve van het verwerken volgens de minimumstandaard a en b van [paragraaf 2.2], tenzij het verpakkingsafval te sterk is vervuild of verontreinigd.
112A en/of 112B	Voor het mengen van spuitbussen met andere afvalstoffen binnen afvalcategorie 112A en/of 112B kan het bevoegd gezag in afwijking van het [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] alleen vergunning verlenen als de metalen worden gerecycled.

[[Paragraaf 5.1.2](#)] licht toe wat zowel de wetgeving als de toetsingskaders van het CMP concreet betekenen voor het vergunnen van het mengen van verpakkingen.

2.2 Minimumstandaard

Het verwerken van verpakkingen moet plaatsvinden in overeenstemming met onderstaande minimumstandaard(en). Dit betekent dat het bevoegd gezag ook voor hoogwaardiger vormen van verwerken vergunning kan verlenen, tenzij de minimumstandaard hiervoor specifieke beperkingen bevat.

Het bevoegd gezag kan alleen vergunning verlenen voor het verwerken van de afvalstoffen op een manier die laagwaardiger is dan de minimumstandaard als sprake is van

uitzonderingsgevallen, zoals bijvoorbeeld bij [[calamiteiten](#)] of de aanwezigheid van bepaalde ZZS. Zie ook de [[Leidraad minimumstandaard bij vergunningverlening](#)].

De volgende minimumstandaarden gelden voor het verwerken van verpakkingen:

Deelstroom	Afvalstof	Minimumstandaard
a	Naar soort gescheiden ingezamelde/afgegeven lege verpakkingen van particulieren en bedrijven. Lege verpakkingen zijn verpakkingen die schud-, schrap- of schraappleeg zijn.	Verwerken conform de daarvoor geldende minimumstandaarden: <ul style="list-style-type: none"> • Kunststoffen: [Afvalplan kunststoffen] • Metalen: [Afvalplan metalen] • Glas: [Afvalplan glas] • Papier/karton: [Ketenplan papier] • Hout: [Ketenplan hout] • Textiel: [Ketenplan textiel] • EPS: [Afvalplan EPS] • Drankenkartons: verwerken volgens minimumstandaard f. • Verpakkingen met resten inhoud (zie verder bij c. en d.) en • Spuitbussen: verwerking volgens minimumstandaard e.
b	Niet naar soort gescheiden ingezamelde/afgegeven lege verpakkingen van particulieren en bedrijven	Sorteren met als doel scheiden in de verschillende soorten verpakkingen ten behoeve van het verwerken volgens de respectievelijke minimumstandaarden (zie onder a.). Verwerken van een overblijvend residu volgens g. Voor verpakingsafval waarvoor recycling niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het te sterk is vervuild of verontreinigd, is de minimumstandaard 'andere nuttige toepassing' (bijvoorbeeld <u>hoofdgebruik als brandstof</u>).
c	Gescheiden ingezamelde/afgegeven verpakkingen die resten bevatten van lijm, verf, kit of hars die niet volledig uitgehard zijn.	Andere nuttige toepassing in de vorm van 'hoofdgebruik als brandstof' in een installatie waarbij metalen ten behoeve van recycling worden teruggewonnen uit de reststoffen (vb. R1-AVI's).
d	Gescheiden ingezamelde verpakkingen van gevaarlijke stoffen (anders dan verf, lijm, kit of hars) die nog resten van de inhoud bevatten.	Verbranden als vorm van verwijderen.
e	Spuitbussen	Recyclen van de metalen. Het is eveneens toegestaan om spuitbussen te verbranden in een installatie waarbij zeker is dat de metalen uit de reststoffen worden teruggewonnen t.b.v. recycling (vb. AVI's).
f	Drankkartons (via nascheiding verkregen fractie)	Recyclen. Voor drankenkartons waarvoor recycling niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het te sterk is vervuild of verontreinigd, is de minimumstandaard 'andere nuttige toepassing' (bijvoorbeeld <u>hoofdgebruik als brandstof</u>).
g	Residu van het naar soort sorteren van partijen gemengde verpakkingen zoals bedoeld onder b.	Andere nuttige toepassing in de vorm van hoofdgebruik als brandstof in een installatie waarbij metalen worden teruggewonnen uit de reststoffen ten behoeve van recycling (vb. R1-AVI's).

Een toelichting op bovenstaande minimumstandaard(en) in relatie tot hoogwaardige verwerking staat in [[paragraaf 5.2 'toelichting op de minimumstandaard'](#)].

Afvalstoffen met bepaalde ZZS

Het kan zijn dat er ZZS in de afvalstof zitten. Zowel de beschreven wetgeving als de toetsingskaders van [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)] en [[hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen](#)] kunnen beperkingen stellen aan het verwerken van afvalstoffen met ZZS. Bij het beoordelen of een verwerking kan worden vergund, betreft het bevoegd gezag ook deze hoofdstukken. In [[paragraaf 5.3 van dit plan](#)] staat meer informatie en een overzicht van ZZS die in de afvalstof aanwezig kunnen zijn.

3. Toetsingskader grensoverschrijdend transport

Onderstaand toetsingskader is gebaseerd op het [hoofdstuk grensoverschrijdend transport]. Daarin staat het algemene toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor het grensoverschrijdend transport (verder: *overbrenging*) van afvalstoffen vanuit of naar Nederland die de ILT hanteert in het kader van de Europese verordening voor de overbrenging van afvalstoffen (EVOA).

In dit afvalplan is bovenstaande uitgewerkt tot een specifiek toetsingskader voor het beoordelen of het overbrengen van verpakkingen is toegestaan. Indien dit specifieke toetsingskader afwijkt van het bepaalde in het hoofdstuk grensoverschrijdend transport, dan gaat het toetsingskader van dit afvalplan voor.

Op 20 mei 2024 is de gewijzigde [Verordening \(EU\) 2024/1157](#) in werking getreden. De gewijzigde EVOA (hierna nEVOA) treedt gefaseerd in werking. Tot 20 mei 2026 zijn de bepalingen van [Verordening \(EU\) 1013/2006](#) nog van toepassing op het overbrengen van afval. In het [hoofdstuk grensoverschrijdend transport] wordt hier verder op ingegaan. Wanneer het in dit hoofdstuk specifiek gaat over bepalingen uit de gewijzigde EVOA is dit aangeduid met 'nEVOA'. In de overige gevallen staat er enkel 'EVOA'. Als de oude en nieuwe bepalingen dezelfde zijn maar bijvoorbeeld de artikelen anders genummerd zijn, dan is het artikel uit de gewijzigde EVOA als uitgangspunt genomen en het artikel uit de nog niet gewijzigde EVOA tussen haakjes gezet.

Mate van nuttige toepassing / elke mate van storten of anderszins verwijderen

Wanneer in onderstaande tekst wordt gesproken over 'de mate van nuttige toepassing' heeft dat betrekking op de afvalstof nadat ~~niet-materiaaleigen~~ afval is afgescheiden. Dit geldt ook voor de zinsnede 'elke mate van storten of anderszins verwijderen'. Ook dan gaat het over de afvalstof nadat niet-materiaaleigen afval is afgescheiden.

Afvalstoffen met bepaalde ZZS

Als in de afvalstoffen die worden overgebracht ZZS voorkomen, kan het nodig zijn om van onderstaande toetsingskader af te wijken. Bijvoorbeeld als er POP's inzitten waardoor de POP-verordening beperkingen stelt aan het verwerken. [Paragraaf 5.3 'ZZS en overige zorgstoffen'] van dit plan geeft een overzicht van ZZS die in de afvalstof aanwezig kunnen zijn. [Hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen] geeft een overzicht van de wetgeving rond het verwerken van afvalstoffen met ZZS en biedt toetsingskaders wanneer een verwerking doelmatig is. Dit kan ook van belang zijn bij het beoordelen van een kennisgeving voor grensoverschrijdend transport.

Relatie met andere afvalplannen

Voor de deelstromen in dit afvalplan waar voor het verwerken wordt verwezen naar andere afvalplannen, is in deze paragraaf geen toetsingskader voor de overbrenging opgenomen. Dit is het geval voor deelstroom a.

Reikwijdte van het toetsingskader, bezwaargronden en voorwaarden

Onderstaand toetsingskader geldt voor alle deelstromen voor verpakkingen zoals benoemd in [de [minimumstandaard](#)] van dit afvalplan. Waar nodig benoemt het toetsingskader bepaalde deelstromen afzonderlijk, omdat daarvoor afwijkende bepalingen of voorwaarden gelden.

Het toetsingskader geldt voor de volgende overbrengingen:

- het overbrengen van afval binnen de Europese Unie, en
- ~~invoer~~ van buiten de Europese Unie en ~~uitvoer~~ naar buiten de Europese Unie, tenzij toetsing aan de EVOA al direct leidt tot bezwaar, zie [paragraaf 3.3.1. 'verbodsbepalingen'] van het hoofdstuk 'grensoverschrijdend transport'.

Het toetsingskader geeft aan wanneer een overbrenging niet is toegestaan en of er specifieke bepalingen gelden. In alle overige gevallen is de overbrenging wel toegestaan. In de eerste tabel staan bezwaargronden voor 'overbrenging voor nuttige toepassing' (artikel 12 EVOA). In de tweede tabel staan bezwaargronden voor 'overbrenging voor verwijderen' (artikel 11 EVOA). Voor het overbrengen voor verwijderen geldt vanaf 21 mei 2026 dat artikel 11 nEVOA van toepassing is. Vanaf deze datum verlenen de bevoegde autoriteiten van verzending en van bestemming geen

toestemming voor een overbrenging voor verwijderen, tenzij aan alle voorwaarden uit artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA is voldaan. Zie ook het [[hoofdstuk grensoverschrijdend transport](#)].

Nuttige toepassing waarvoor de overbrenging <i>niet</i> is toegestaan	Specifieke bepalingen en bezwaargronden
Vorbereiden voor hergebruik voor deelstroom	Als de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Voor verpakkingen geldt dat elke mate van storten te veel is (bezwaargronden 12 lid 1 onder b en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder g EVOA)).
(Voorlopige nuttige toepassing gevolgd door) recycling voor deelstroom b	Als de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Dit is het geval wanneer minder wordt gerecycled dan gangbaar is bij verwerking van de afvalstof in Nederland. Daarbij geldt dat elke mate van storten te veel is (bezwaargronden 12 lid 1 onder b en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder g EVOA)).
(Voorlopige nuttige toepassing gevolgd door) recycling voor deelstroom c, d, e, f, g	Als de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Voor deelstroom c, e, f en g geldt dat elke mate van storten te veel is (bezwaargronden 12 lid 1 onder b en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder g EVOA)).
Andere nuttige toepassing voor deelstroom b en f	Omdat hoogwaardiger verwerken in de vorm van recycling na sorteren mogelijk is, tenzij: <ul style="list-style-type: none"> • uit de kennisgeving blijkt dat recycling technisch niet mogelijk is, én • niet alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort. (bezwaargrond artikel 12 lid 1 onder a, b en/of e en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder a en g en bij overbrenging naar Nederland artikel 12 lid 1 onder k EVOA)).
Andere nuttige toepassing voor deelstroom c, e en g	Tenzij het een vorm van nuttige toepassing betreft waarbij de metalen worden teruggewonnen t.b.v. recycling. (bezwaargrond artikel 12 lid 1 onder a, b en/of e nEVOA (artikel 12 lid 1 onder a en bij overbrenging naar Nederland artikel 12 lid 1 onder k EVOA)).
Andere nuttige toepassing voor deelstroom d	Als de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Voor deelstroom d geldt dat elke mate van storten te veel is (bezwaargronden 12 lid 1 onder b en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder g EVOA)).

Verwijderen waarvoor de overbrenging <i>niet</i> is toegestaan	Specifieke bepalingen en bezwaargronden
Alle vormen van (voorlopig) verwijderen behalve storten voor deelstroom b, c, e, f en g	Omdat hoogwaardiger verwerken in de vorm van nuttige toepassing mogelijk is. Uitzondering hierop geldt voor spuitbussen, hiervoor geldt dat verbranden als vorm van verwijderen is toegestaan als de metalen uit de reststoffen van verbranding worden teruggewonnen voor recycling (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a EVOA)).
Andere vormen van (voorlopig) verwijderen anders dan verbranden als vorm van verwijderen of storten voor deelstroom d	Als de verwerking resulteert in een te storten fractie op grond van nationale zelfvoorziening; en bij overbrenging naar Nederland op grond van nationale wettelijke bepalingen als er een deel wordt gestort (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a en b EVOA)).
Storten	Omdat hoogwaardiger verwerken mogelijk is, en/of <ul style="list-style-type: none"> • op grond van nationale zelfvoorziening, en • bij overbrenging naar Nederland op grond van nationale wettelijke bepalingen (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a en b EVOA)).

Toelichting

Dit deel van het plan geeft toelichting op de toetsingskaders. Ook geeft het aanvullende informatie die van belang kan zijn bij het nemen van besluiten over het verwerken of het grensoverschrijdend transport.

Het gehele plan, en dus ook de toelichting, gaat over afvalstoffen. Daarom is ook de vraag belangrijk wanneer sprake is van een afvalstof of niet. In [paragraaf 7 'afvalstof of niet-afvalstof'] staat hierover specifieke informatie.

4. Toelichting op de afbakening

Dit plan heeft betrekking op verpakkingen. Verpakkingen bestaan uit o.a. papier/karton, kunststof, hout (waaronder ook houten pallets), metaal of glas, of een laminaat zoals in drankenkartons.

NB [ten behoeve van de inspraak op het ontwerp-CMP]: Dit plan is een samenvoeging van drie sectorplannen uit LAP3: sectorplan 41 'Verpakkingen algemeen', 42 'Verpakkingen met verf, lijm, kit of hars' en sectorplan 43 'Verpakkingen met overige gevaarlijke stoffen'.

Schud-, schap-, of schraapleeg

Om onderscheid te maken tussen verpakkingen van lijm, verf, hars of kit die 'gevaarlijke afval' zijn of niet, wordt gebruikt gemaakt van het principe 'schud-, schap- of schraapleeg'. Verpakkingen die 'leeg' zijn worden beschouwd als niet-gevaarlijk afval omdat dit afval met name bestaat uit het verpakkingsmateriaal zelf. Dit is echter slechts een indicatie. In beginsel kunnen ook kleine hoeveelheden ingedroogde of uitgeharde resten verf, lijm, hars of kit toch maken dat het om een gevaarlijke afvalstof gaat. Het onderscheid tussen gevaarlijk afval en niet gevaarlijk afval wordt immers bepaald door de Eural en de daarbij behorende concentratiegrenswaarden.

Voor de uitvoerbaarheid hanteren we in het afvalplan het begrip "schud-, schrap- en schraapleeg" om aan te geven wanneer het bij verpakkingen van verf, lijm, hars of kit wel of niet om gevaarlijk afval gaat.

Specifieke details voor verpakkingen van papier en karton, hout en EPS

In beginsel valt papier en kartonnen verpakkingsafval onder het afvalplan verpakkingen. Omdat papieren en kartonnen verpakkingen meestal gemengd met ander papier en karton worden ingezameld, is het [Ketenplan papier en karton] op de verwerking van toepassing. Beide plannen hebben voor papier en karton dezelfde minimumstandaard, namelijk recycling.

De minimumstandaard voor A- en B-hout en houten verpakkingen verschillen wel. Voor houten verpakkingen is er dan ook een aparte afvalcategorie. Het verwerken van gescheiden gehouden houten verpakkingen valt onder het [Ketenplan hout].

Verpakkingen van verf, lijm, kit of hars

Afvalstoffen afkomstig van de toepassing van verven, lakken, beitsen en andere soortgelijke vloeibare en pasteuze middelen – waaronder dus ook verpakkingen – kunnen ook vallen onder kca/kga, maar vallen verder wel onder dit afvalplan.

Afvalstoffen die vergelijkbaar zijn, maar onder andere plannen vallen

Onderstaande afvalstoffen zijn enigszins vergelijkbaar met de afvalstoffen uit dit plan, maar vallen onder andere plannen (niet limitatief):

Afvalstoffen	Afvalplan, ketenplan of afvalhiërarchie
Vrijkomende partijen verpakt bedrijfsafval, mischarges en 'over-de-datum' materiaal die de beoogde eindgebruiker nog niet hebben bereikt.	Zie [Afvalplan restafval]

Vrijkomende partijen verpakt productieafval, mischarges en 'over-de-datum' materiaal die de beoogde eindgebruiker nog niet hebben bereikt.	Zie [Afvalplan procesafhankelijk industrieel afval]
Gescheiden ingezameld oud papier en karton.	Zie [Ketenplan papier en karton]

Euralcodes die een relatie hebben met dit plan (indicatief)

De volgende euralcodes kunnen betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit afvalplan: 150101; 150102; 150103; 150104; 150105; 150106; 150107; 150109; 150110*; 150111*; 200127*; 200128.

Deze opsomming is indicatief. Euralcodes kunnen namelijk relevant zijn voor meerdere keten- of afvalplannen. Uitsluitend [[de afbakening](#)] van dit afvalplan bepaalt wat onder dit plan valt en niet deze opsomming van euralcodes.

5. Toelichting op hoogwaardig verwerken

5.1 Gescheiden houden en mengen van afvalstoffen

Voor mengen is in veel gevallen een vergunning nodig (zie de [[Beslisboom vergunningplicht mengen](#)]). De minimumstandaard en de afvalcategorieën uit bijlage II van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) vormen de basis voor de regels voor het gescheiden houden van afvalstoffen. In [[paragraaf 2.1.2 'vergunnen van mengen'](#)] is het toetsingskader opgenomen voor het vergunnen van het mengen van [afvalstoffen]. Wanneer sprake is van 'mengen' staat beschreven in [[paragraaf 4.1 'definitie van mengen'](#)] van hoofdstuk 'mengen van afvalstoffen'.

5.1.1 Gescheiden houden van afvalstoffen

Onderstaand overzicht vat samen wanneer bedrijven of andere doelgroepen een verplichting hebben rond het gescheiden houden van verpakkingen. Soms is het een directe wettelijke verplichting en soms een afgeleide van het feit dat 'mengen' een milieubelastende activiteit is. Wil iemand die een plicht heeft om afvalstoffen gescheiden te houden deze toch samenvoegen, dan is sprake van mengen.

Situatie	Wettelijke verplichting (direct of afgeleid)
Gescheiden houden van bouw- en sloopafval op de bouw- en slooplocatie	Op bouw- en slooplocaties van bouwwerken geldt voor verpakkingen van gevaarlijke afvalstoffen een wettelijke verplichting tot gescheiden houden en gescheiden afvoeren van verpakkingen die vrijkomen bij het feitelijk verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden aan bouwwerken (<i>art. 7.24, 7.25 en 7.26 Besluit bouwwerken leefomgeving</i>). Niet-lege verpakkingen van verf, lijm, kit of hars of verpakkingen van andere gevaarlijke stoffen die bij bouw- en renovatie worden gebruikt zijn gevaarlijk afval.
Gescheiden houden van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen (<i>algemeen</i>)	Bedrijven moeten naar soort gescheiden gehouden verpakkingen gescheiden houden en gescheiden afvoeren van ander afval, tenzij zij vergunning hebben voor mengen (<i>art. 3.195 en art. 3.196 Bal en hoofdstuk 'mengen van afvalstoffen'</i>). Dit geldt ook voor gescheiden gehouden partijen gemengd verpakkingsafval. Op enkele uitzonderingen na die in het Bal (art. 3.185) staan, moeten bedrijven verpakkingsafval ook gescheiden houden en gescheiden houden van verpakkingsafval van dezelfde categorie en van niet-afval, tenzij vergunning voor het mengen is verleend (<i>art. 3.195 en art. 3.196 Bal</i>). [Hoofdstuk mengen van afvalstoffen] van het CMP en [paragraaf 2.1 'vergunnen van mengen'] van dit afvalplan bevatten het toetsingskader voor het vergunnen van mengen.
Gescheiden houden van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijk afval (<i>voorafgaand aan inzameling of afgifte</i>)	Onderstaande regels gelden uitsluitend voor 'ontdoeners' voordat de afvalstoffen zijn ingezameld of afgegeven. Ze gelden bovendien alleen voor ontdoeners die de afvalstoffen uitsluitend opslaan, mengen, opbulken, scheiden, herverpakken en/of verdichten. Deze regels wijken af van de regels over het gescheiden houden algemeen. Verpakkingsafval dat gevaarlijk afval is, moet door een bedrijf altijd gescheiden worden gehouden en gescheiden afgegeven (<i>art. 3.39 Bal</i>).

	<p>Bedrijven moeten overige verpakkingen gescheiden houden en gescheiden afvoeren als dat op basis van het CMP wordt geveerd (<i>art. 3.39 Bal in combinatie met [hoofdstuk gescheiden houden bedrijfsafval en gevaarlijk afval]</i>). Het CMP kent bepalingen rond gescheiden houden van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • houten verpakkingen (samen met ander A- en B-hout); • glazen verpakkingen; • kunststof folies; en • verpakkingen van papier en karton (samen met ander papier en karton). <p>[hoofdstuk gescheiden houden bedrijfsafval en gevaarlijk afval] beschrijft voor welke bedrijven en in welke situatie bovenstaande verpakkingen gescheiden moeten worden gehouden.</p> <p>Een bedrijf dat verpakkingen die het gescheiden moet houden toch wil mengen met ander afval, heeft een vergunning nodig. [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] van het CMP en [paragraaf 2.1] van dit afvalplan bevatten het toetsingskader voor het vergunnen van mengen.</p> <p>De Afwijzer voor bedrijven is een instrument om te toetsen welke afvalstoffen een specifiek bedrijf gescheiden moet houden.</p>
Gescheiden houden tijdens inzamelen	<p>Inzamelaars moeten verpakkingsafval dat gescheiden wordt afgegeven altijd per afvalcategorie gescheiden houden (<i>art. 1b. Besluit inzamelen afvalstoffen</i>). Hiervan mag niet worden afgeweken.</p> <p>Voor bepaalde verpakkingen met resten verf, lijm, kit of hars en verpakkingen met overige gevaarlijke stoffen is mogelijk ook een inzamelvergunning vereist. Op grond van het Besluit inzamelen afvalstoffen mogen afvalstoffen afkomstig van de toepassing van verven, lakken, beitsen en andere soortgelijke vloeibare en pasteuze middelen, bij een hoeveelheid van ten hoogste 200 kg per afvalstof per afgifte, alleen worden ingezameld door een houder van een inzamelvergunning. Het betreft hier de houders van een KGA-inzamelvergunning.</p>
De milieustraat (grof huishoudelijk afval)	<p>EPS (geëxpandeerd polystyreenschuim) is een van de 18 afvalstoffen waarvoor de milieustraat een opslagvoorziening moet hebben of kenbaar moet maken waar particulieren terecht kunnen als de milieustraat dit afval zelf niet inneemt (<i>art. 4.623 Bal</i>).</p> <p>Voor EPS kan het bevoegd gezag met een maatwerkvoorschrift de milieustraat toestemming geven om geen aparte inzamelvoorziening te hebben, maar als een <u>slim mengsel</u> op te slaan. Voorwaarden zijn o.a. dat het onmogelijk is om een aparte voorziening voor alle 18 afvalstoffen te hebben en dat er een gelijk niveau van afvalscheiding wordt bereikt door nascheiding of andere maatregelen. EPS mag in ieder geval niet gemengd met de restcontainer. Zie [hoofdstuk Gescheiden inzameling huishoudelijk afval].</p>
Gemeentelijke inzameling (huishoudelijk afval)	<p>Gemeenten hebben een plicht tot het gescheiden inzamelen van papier, textiel, metaal, kunststof, glas en gevaarlijk afval bij huishoudens. Voor verpakkingen van metaal, kunststof en glas geldt dat er mogelijkheden zijn voor nascheiding indien dat in vergelijking met bronscheiding geen nadelige gevolgen heeft voor omvang en kwaliteit van recycling of hergebruik. In [hoofdstuk gescheiden inzameling huishoudelijk afval] zijn de plichten van gemeenten beschreven.</p>

5.1.2 Toelichting op mengen van afvalstoffen

Bij het verwerken van afval vindt vaak ook mengen plaats met ander afval of met niet-afval. Voor het beoordelen van 'mengen' zijn het [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] en de daarin opgenomen toetsingskaders de basis. Daar moet het bevoegd gezag altijd rekening mee houden.

In het hoofdstuk komt een aantal specifieke situaties van mengen aan bod, zoals bijvoorbeeld:

- [paragraaf 4.2.2 'mengen van gevaarlijk afval']
- [paragraaf 4.2.4 'mengen van POP-houdende afvalstoffen'] en/of [paragraaf 4.2.3 'mengen van afvalstoffen die PBT- of zPzB-stoffen of stoffen van 'gelijkwaardige zorg' bevatten']

Kijk altijd bij alle toetsingskaders van het hoofdstuk of deze op het mengen van verpakkingen van toepassing zijn.

De essentie van het vergunnen van het mengen van verpakkingen is dat verwerking conform de minimumstandaard mogelijk moet blijven na het mengen. Voor verpakkingen betekent dat het volgende:

- Lege verpakkingen van verschillende materiaalsoorten mogen niet gemengd worden, omdat voor deze verpakkingen verschillende minimumstandaarden van toepassing zijn.

- Niet-lege verpakkingen met resten lijm, verf, kit of hars (afvalcategorie 33), niet-lege verpakkingen met andere gevaarlijke stoffen (afvalcategorie 112A) en niet-recyclebare, mengsels van lege verpakkingen en sorteeresidu (afvalcategorie 112B) mag een bedrijf mengen als het mengsel wordt afgezet ten behoeve van hoofdgebruik als brandstof (als vorm van nuttige toepassing) in een installatie waarbij metalen ten behoeve van recycling worden teruggewonnen uit de reststoffen. Voor het mengen van niet-lege verpakkingen met gevaarlijke stoffen, met uitzondering van spuitbussen, van afvalcategorie 112A met afvalstoffen van afvalcategorie 112B ten behoeve van hoogwaardigere verwerking kan het bevoegd gezag alleen vergunning verlenen als bij het verwerken de aanwezige gevaarlijke stoffen worden afgebroken, verwijderd of afgescheiden (in een mate waardoor de resterende concentratie onder de grens voor gevaarlijk afval ligt).
- Aanvullend geldt dat voor het mengen van metalen spuitbussen met andere afvalstoffen binnen afvalcategorie 112A en/of 112B het bevoegd gezag in afwijking van het [\[hoofdstuk mengen van afvalstoffen\]](#) alleen vergunning kan verlenen als de metalen worden gerecycled.
- Voor het mengen van gemengde verpakkingen van plastic, metaal en drankenkartons (PMD) en/of andere mengsels van lege verpakkingen met andere niet-gevaarlijke afvalstoffen binnen afvalcategorie 112B kan het bevoegd gezag in afwijking van het [\[hoofdstuk mengen van afvalstoffen\]](#) alleen vergunning verlenen als de verschillende soorten verpakkingen worden gesorteerd ten behoeve van het verwerken volgens de minimumstandaard a en b van [\[paragraaf 2.2\]](#). In afwijking hiervan mogen drankenkartons en gemengde lege verpakkingen worden gemengd binnen afvalcategorie 112B om het mengsel af te zetten ten behoeve van 'andere nuttige toepassing' (bijvoorbeeld hoofdgebruik als brandstof) als het bedrijf voorafgaand aan het mengen heeft aangetoond dat recycling van de verpakkingen niet mogelijk is.
- Voor het mengen van gescheiden ingezamelde kunststof verpakkingen en gemengde kunststof verpakkingen binnen afvalcategorie 22 kan het bevoegd gezag uitsluitend vergunning verlenen als deze afvalstoffen worden gesorteerd of anderszins verwerkt volgens de minimumstandaarden van het [\[Afvalplan kunststoffen\]](#).

5.2 Toelichting op de minimumstandaard

De onderstaande tabel vat de verwerkingsopties samen die op basis van de minimumstandaard vergund kunnen worden. De paragrafen onder de tabel geven meer uitleg en detail op die verschillende verwerkingsopties en geven ook meer informatie over de minimumstandaard uit paragraaf 2.

Afvalhiërarchie	Samenvatting
<u>Hergebruik</u> (als vorm van preventie)	Bij hergebruik is geen sprake van afvalverwerking. In [paragraaf 7.1] zijn de mogelijkheden voor hergebruik beschreven als die bekend zijn.
<u>Voorbereiden voor hergebruik</u>	Als verpakkingen zich daartoe lenen, is voorbereiden voor hergebruik op basis van de minimumstandaard toegestaan
<u>Recyclen</u>	Gemengd verpakkingsafval (zoals PMD) moet worden gesorteerd naar soort zodat zo veel mogelijk materiaal gerecycled wordt. Verpakkingen die resten lijm, verf, kit of hars bevatten of spuitenbussen moeten op een manier verwerkt worden zodat aanwezige metalen worden teruggewonnen voor recycling. Ook het verwerken van spuitbussen moet gericht zijn op recycling van het metaal.
<u>Andere nuttige toepassing</u>	Verpakkingen met resten verf, lijm, kit of hars en spuitbussen mogen worden ingezet als brandstof, bij voorbeeld in een AVI onder voorwaarden dat dus metalen uit de reststoffen worden teruggewonnen.
<u>Verbranden als vorm van verwijderen</u>	Uitsluitend partijen verpakkingen met overige gevaarlijke afvalstoffen mogen worden verbranden als vorm van verwijdering zonder dat daarbij vereist is dat metalen worden teruggewonnen of de energie wordt benut.
<u>Storten</u>	Voor alle verpakkingen geldt een stortverbod.

5.2.1 Voorbereiden voor hergebruik

Voorbereiden voor hergebruik is op basis van de minimumstandaard toegestaan.

5.2.2 Recyclen

De minimumstandaarden van dit plan moeten ervoor zorgen dat zoveel mogelijk verpakkingsafval zo hoogwaardig mogelijk wordt verwerkt. Omdat verpakkingsafval bij huishoudens als gemengde PMD-stroom vrijkomt vraagt de minimumstandaard in de eerste plaats dat dit verpakkingsafval naar soort wordt gesorteerd.

Uitgesorteerde verpakkingen van metalen, kunststof en drankkartons worden vervolgens verder verwerkt volgens dit plan (drankkartons) of volgens de minimumstandaarden van hun respectievelijke afval- of ketenplannen (metaal, kunststof, papier/karton, glas en hout). Daarin is het verwerken gericht op recycling. Dat geldt ook voor ingezameld piepschuim op de milieustraat (EPS-verpakkingen) en gescheiden ingezameld glas of papier en karton. Na gescheiden inzameling of na uitsorteren worden deze verwerkt volgens de respectievelijke afval- of ketenplannen met als doel recycling.

Voor een aantal soorten verpakking is de minimumstandaard in dit afvalplan beschreven:

- Voor drankkartons is de minimumstandaard recycling.
- Spuitbussen en niet-lege verpakkingen van verf, lijm, kit of hars moeten op een zodanige wijze worden verwerkt dat ook daarvan de metalen kunnen worden teruggewonnen voor recycling. Dat mag ook via het verbranden in een installatie waar deze metalen uit de verbrandingsassen voor recycling worden teruggewonnen (zie verder bij 'andere nuttige toepassing' en 'verbranden als vorm van verwijderen').

Niet-recyclebare verpakkingen

Uitsluitend wanneer gemengde verpakkingen of uitgesorteerde drankkartons echt niet recyclebaar zijn, bijvoorbeeld omdat het afval te sterk vervuild of verontreinigd is, mogen partijen op een nadere wijze nuttig worden toegepast [[zie de volgende paragraaf 5.2.3 'andere nuttige toepassing'](#)].

Uit het rapport van RoyalHaskoning DHV 'Onderzoek concretisering mate van nuttige toepassing' d.d. 1 december 2022 blijkt dat sommige verpakkingsmaterialen niet recyclebaar zijn als ze niet aan de bron gescheiden zijn gehouden. Daarnaast zijn sommige verpakkingsmaterialen zo ontworpen worden dat ze niet recyclebaar zijn. Het rapport noemt de volgende, mogelijke oorzaken (niet limitatief) van het niet recyclebaar zijn van verpakkingsmaterialen:

- verpakking vervuild met andere stoffen die recycling hinderen;
- verpakking is een combinatie van materialen die samen niet te recyclen zijn en mechanisch ook niet te scheiden zijn;
- verpakking is niet zuiver, maar bevat bijvoorbeeld vulstoffen, coatings, pigmenten, weekmakers of brandvertragers die recycling verhinderen;
- verpakking heeft geen eigen recyclingroute (bijvoorbeeld afwijkende type kunststof);
- verpakking bestaat uit een type kunststof dat niet recyclebaar is (bijvoorbeeld zwart van kleur);
- verpakking bestaat uit glas wat niet wit, groen of bruin is;
- verpakking heeft een formaat waarbij het economisch niet aantrekkelijk is de scheidingsapparatuur daarop in te richten (bijvoorbeeld kunststofverpakkingen kleiner dan 7 centimeter in nascheiding).

5.2.3 Andere nuttige toepassing

Gescheiden ingezamelde/afgegeven verpakkingen die resten bevatten van lijm, verf, kit of hars die niet volledig uitgehard zijn hebben een hoogcalorische waarde en daarom is de minimumstandaard 'andere nuttige toepassing' in de vorm van hoofdgebruik als brandstof. Zoals eerder aangegeven bij 'recycling' moet geborgd zijn dat bij de verwerking de metalen worden teruggewonnen. Het verbranden van deze verpakkingen in een R1-installatie waaruit de metalen uit de reststoffen worden teruggewonnen voldoet daarom aan de minimumstandaard (vb. R1-AVI's).

Voor partijen verpakkingsafval die nog niet naar soort gescheiden zijn is andere nuttige toepassing (bijvoorbeeld hoofdgebruik als brandstof) alleen toegestaan als is aangetoond dat uitsorteren t.b.v. het verkrijgen recyclebare fracties niet mogelijk is. Dit geldt ook voor het verwerken van drankkartons die niet voor recycling geschikt zijn.

Verwerkers die deze partijen willen verwerken (wellicht met name AVI's) nemen in het acceptatiebeleid op dat ze deze afvalstoffen alleen accepteren als is aangetoond dat de afvalstoffen niet voor sorteren/recycling geschikt zijn. In het acceptatiebeleid moet zijn aangegeven hoe dit door bedrijven moet worden aangetoond en hoe de verwerker dit administreert. Daarbij baseert de verwerker zich op het toetsingskader van paragraaf 2.4.1 'de minimumstandaard kent uitzonderingsbepalingen' van de [[Leidraad gebruik minimumstandaard](#)].

5.2.4 Verbranden als vorm van verwijderen

Uitsluitend gescheiden ingezameld verpakkingsafval van gevaarlijke stoffen dat nog resten van de inhoud bevat (anders dan verf, lijm, kit of hars) mag verbrand worden als vorm van verwijderen.

Ook spuitbussen mogen worden verbrand onder de voorwaarde dat dit gebeurt in een verbrandingsinstallatie waaruit de metalen uit de verbrandingsassen worden teruggewonnen (vb. een AVI).

Voor al het andere verpakkingsafval is verbranden op basis van de minimumstandaard niet toegestaan.

5.2.5 Storten

Voor alle verpakkingen geldt een stortverbod op grond van het [Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen](#) (Bssa), artikel 1, eerste lid:

- categorie 43a: verpakkingen, niet zijnde verpakkingen als bedoeld onder 43 b of c;
- categorie 43b: verpakkingen met verf, lijm, kit of hars;
- categorie 43c: verpakkingen van overige gevaarlijke stoffen.

Meer informatie over de stortverboden staat in [[hoofdstuk opstellen en uitvoeren stortverboden](#)].

5.3 Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en overige zorgstoffen

Van de ZZS in onderstaande tabel is bekend¹ dat ze in verpakkingen kunnen voorkomen in concentraties boven de concentratiegrenswaarde in [[tabel 1](#)] van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen'. Als dat het geval is, moet bij het beoordelen van de vergunbaarheid van een nuttige toepassing van de afvalstof het toetsingskader van [[hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen](#)] betrokken worden.

Regels voor specifieke ZZS

Voor veel zorgstoffen gelden Europese regels. Bevat een afvalstof een stof die onder het Verdrag van Stockholm is aangemerkt als persistente organische verontreinigende stof (persistent organic pollutant, POP), dan moet de verwerking op de eerste plaats voldoen aan de [POP-verordening](#). In geval van recyclen tot materialen die op de markt worden gebracht (als niet-afvalstof), kunnen de POP-verordening, de [REACH-verordening](#) en productregelgeving beperkingen inhouden voor de aanwezigheid van een zorgstof. In de tweede kolom van onderstaande tabel is aangegeven of de betreffende ZZS is opgenomen in de POP-verordening of op de kandidaten-, restrictie- of autorisatielijst van REACH. Zie ook [[paragraaf 3.2 'wetgeving gericht op uitfaseren en beperken van gebruik'](#)] van het van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen'.

Acceptatie- en verwerkingsbeleid afvalverwerkers

Afvalverwerkers moeten aandacht besteden aan ZZS in de acceptatie- en verwerkingsprocedures (A&V), zie de [[Leidraad vergunningverlening](#)]. Bij het aanvragen van een vergunning maken afvalbedrijven en het bevoegd gezag per geval een afweging welke ZZS en andere zorgstoffen relevant zijn in een specifieke situatie. Onderstaand overzicht kan als startpunt worden gebruikt om een indicatie te krijgen welke ZZS aandacht vragen, maar is niet limiterend. ZZS en andere zorgstoffen kunnen al bij lage concentraties relevant zijn voor de wijze waarop afvalstoffen verwerkt kunnen of mogen worden, bijvoorbeeld doordat bij de verwerking emissies naar bodem, water of lucht optreden. Zie ook de webpagina '[aanpak van zeer zorgwekkende stoffen](#)' (IPLO) en de [ZZS-navigatie](#) van het RIVM.

¹ Bron: SGS Intron, 2019, ZZS in afvalstoffen.

Afvalstof of niet-afvalstof

ZZS en overige zorgstoffen kunnen ook relevant zijn bij het beoordelen of sprake is van een afvalstof of niet-afvalstof. Zie hiervoor het [hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof].

Overzicht van relevante ZZS

Onderstaande tabellen geven een overzicht (niet-limitatief) van ZZS die boven de concentratiegrenswaarde in [tabel 1] van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen' aanwezig kunnen zijn in verpakkingen. Het betreft een momentopname van beschikbare kennis. Op enig moment kan nieuwe informatie beschikbaar komen, door nieuwe of betere metingen maar ook doordat het gebruik van zorgstoffen in grondstoffen en producten verandert.

Bij een gemengde stroom zoals verpakkingen verpakkingsmateriaal van huishoudelijke herkomst is het niet aannemelijk dat ZZS aanwezig zijn boven de concentratiegrenswaarde in [tabel 1] van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen', gezien de heterogeniteit. Het controleren op het voorkomen van een hoeveelheid van verschillende ZZS boven de concentratiegrens is dan ook niet doelmatig.

In partijen verpakkingen afkomstig uit industriële sectoren die gelijkaardige producten maken of afkomstig zijn van bedrijven die zich ontdoen van verpakkingsafval van gelijke samenstelling, kunnen ZZS voorkomen boven de concentratiegrenswaarde in [tabel 1] van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen'. Onderstaande tabel geeft een (niet-limitatief) overzicht van ZZS die aanwezig kunnen zijn in partijen industriële verpakkingen van kunststof, textiel of papier die getypeerd kunnen worden als schud-, schrap- of schraapleeg.

ZZS	Regelgeving	Afvalstoffen en omschrijving
Polybroombifenylen (PBB)	REACH-bijlage XVII (restrictie 8)	In verpakkingen van kunststof en textiel. Gebruikt als vlamvertrager
4,4'-oxydianiline	REACH-bijlage XVII (restrictie 28, 29)	In verpakkingen van kunststof. Gebruikt als vlamvertrager.
Booroxide	REACH-bijlage XVII (restrictie 30)	In verpakkingen van kunststof. Gebruikt als vlamvertrager.
Ftalaten zoals: <ul style="list-style-type: none">• bis(2-ethylhexyl)ftalaat (DEHP)• dibutylftalaat (DBP)• bis(2-ethylhexyl)ftalaat (DEHP)• dibutylftalaat (DBP)• benzylbutylftalaat (BBP)• dihexylftalaat (DHP)• di-n-pentylftalaat (DPP)• 1,2-benzeendicarbonzuur, di-C7-11 vertakte en lineaire alkylesters• N-pentyl-isopentylftalaat• Dicyclohexylftalaat• N-pentyl-isopentylftalaat	<ul style="list-style-type: none">• REACH-bijlage XIV (vermelding 4, 5, 6, 33, 35, 37, 38, 39, 45)• REACH-bijlage XVII (restrictie 30, 51)	Deze weekmakers kunnen voorkomen in verpakkingen van kunststof en textiel.
UV-beschermingsmiddelen	REACH-bijlage XIV (vermelding 51, 52, 53)	UV-beschermingsmiddelen met CAS-nummers 3864-99-1, 25973-55-1 en 36437-37-3 kunnen voorkomen in kunststof verpakkingsafval.
Mengsel van DOTE en MOTE	REACH-kandidatenlijst	Een mengsel van DOTE (CAS-nummer 15571-58-1) en MOTE (CAS-nummer 27107-89-7) is mogelijk gebruikt als hittestabilisator in kunststof en textiel verpakkingsafval.
Bisfenol A (BPA)	REACH-bijlage XVII (restrictie 30, 66)	In partijen bedrukte verpakkingen van papier en karton.

Verpakkingen die niet getypeerd kunnen worden als schud-, schrap- of schraapleeg kunnen ZZS bevatten boven de concentratiegrenswaarde in [tabel 1] van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen'. Voor verpakkingen met resten gevaarlijke stoffen zoals bestrijdingsmiddelen, halogeenhoudende chemicaliën en laboratoriumchemicaliën kan op basis van informatie van de ontdoener/leverancier worden nagegaan welke gevaarlijke stoffen verpakt zijn geweest en of welke ZZS in de verpakkingen aanwezig zijn. Onderstaande tabel geeft een (niet-limitatief) overzicht van ZZS die aanwezig kunnen zijn in partijen verpakkingsafval afkomstig uit industriële sectoren met resten verf, lijm, kit of hars.

ZZS	Regelgeving	Afvalstoffen en omschrijving
Triglycidyl Isocyanuraat (TGIC)	REACH-bijlage XVII (restrictie 29)	In verpakkingen met resten van harsen en coatings voor inkt voor de printplaatindustrie, kunstharsgietsystemen, zeefdrukcoatings en kleefstoffen.
1-broompropan	<ul style="list-style-type: none"> REACH-bijlage XIV (vermelding 32) REACH-bijlage XVII (restrictie 30) 	In verpakkingen met resten lijm en inkt.
4,4-isobutylethylideendifenol	REACH-bijlage XVII (restrictie 30)	In verpakkingen met resten lijm.
4,4'-methyleendianiline (MDA)	<ul style="list-style-type: none"> REACH-bijlage XIV (vermelding 2) REACH-bijlage XVII (restrictie 28) 	In In verpakkingen met resten lijm.
Decamethylcyclopentasiloxaan (D5)	REACH-bijlage XVII (restrictie 70)	in verpakkingen met resten lijm of verf.
Dimethylsulfaat (DMST)	REACH-bijlage XVII (restrictie 28)	In verpakkingen met resten lijm.
Dibutyltinwaterstofboraat	REACH-bijlage XVII (restrictie 21, 30)	In verpakkingen met verf.
Furaan	REACH-bijlage XVII (restrictie 28)	In verpakkingen met resten lijm.
Natrium dichromaat (dihydraat)	REACH-bijlage XIV (vermelding 18)	In verpakkingen met resten verf.
P-(1,1-dimethylpropyl)fenol	REACH-kandidatenlijst	In verpakkingen met resten lijm.
C.I. Basic Blue 26 [met 0,1 procent of meer Michler's keton (EC nr. 202-027-5) of Michler's base (EC No. 202-959-2)]	REACH-kandidatenlijst	In verpakkingen met bepaalde inkten en kleurstoffen.
Chroom (VI) verbindingen	REACH-bijlage XVII (restrictie 28, 47)	In verpakkingen met verf.

6. Ontwikkelingen beleid en wetgeving

In onderstaande paragrafen worden verschillende ontwikkelingen geschetst rond wetgeving en beleid die van belang kunnen zijn voor de verdere ontwikkeling van dit afvalplan. Ook op de pagina [Verpakkingen en verpakkingsafval | Afval | Rijksoverheid.nl](#) is informatie over 'verpakkingen' weergegeven.

Wijziging Besluit beheer verpakkingen

Er geldt in Nederland een besluit beheer verpakkingen. De laatste versie is uit 2014 en het Rijk heeft een wijziging voorgesteld in 2021 [stb-2021-305.pdf \(officielebekendmakingen.nl\)](#). Hierin staan recyclingpercentages per materiaaltype van verpakkingen voor de komende jaren. Er wordt een nieuwe wegingsmethode gehanteerd in de wijziging. Er zal daarin worden gekeken naar gewichtpercentages per type verpakking. Naast de doelstellingen voor recycling, bevat de wijziging doelstellingen voor hergebruik. Er zijn ook voor het eerst recyclingpercentages vastgesteld voor ferro-metalen en aluminium verpakkingen.

Recyclingpercentage drankenkartons

In de Regeling beheer verpakkingen is sinds de wijziging van 31 mei 2023 speciale aandacht voor drankenkartons. De staatssecretaris heeft vastgesteld dat in 2023 minstens 34% van het gewicht van op de markt gebrachte drankenkartons moet worden gerecycled ([Staatsblad 2023, 238 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)). Dit loopt in de jaren daarna met 3% per jaar op tot 55% in 2030. Door de strengere regels zoals de statiegeldverplichting voor dranken in plasticflessen hebben fabrikanten plastic verpakkingen vervangen door drankenkartons omdat daar geen statiegeld op zit. Een verplichte doelstelling voor het recyclen van drankenkartons helpt mee met het voorkomen van deze verschuiving.

Meer en betere recycling van verpakkingen

Binnen het Rijk zijn percentages afgesproken waar bedrijven aan moeten voldoen op het gebied van hergebruik en recyclen van verschillende typen verpakkingen:

- 74% van alle verpakkingen;
- 50% van alle kunststofverpakkingen;
- 86% van alle glazen verpakkingen;
- 55% van alle houten verpakkingen;
- 85% van alle papieren en kartonnen verpakkingen;
- 80% van alle aluminium verpakkingen;
- 94% van alle stalen verpakkingen.

Inzameling en Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) verpakkingen

Voor verpakkingen geldt een UPV waarin ook bepalingen zijn opgenomen over de inzameling of inname van verpakkingen. Producenten (waaronder ook de importeurs) zijn verantwoordelijk voor de inzameling of inname en verwerking van verpakkingen wanneer deze worden afgedankt, het recyclen als materiaal en het bekostigen van het geheel. Afvalfonds Verpakkingen voert deze verplichtingen uit namens het collectief van alle producenten en importeurs.

In de praktijk vindt de inzameling van huishoudelijk verpakkingsafval redelijk uniform plaats:

- De (huis-aan-huis) inzameling van papier en karton wordt door heel wat gemeenten overgelaten aan verenigingen en charitatieve instellingen. Daarnaast maken sommige gemeenten ook gebruik van brengmogelijkheid van papier en karton naar de milieustraat en worden papierbakken op specifieke plaatsten in de gemeenten geplaatst..
- De inzameling van verpakkingsglas gebeurt hoofdzakelijk via glascontainers op specifieke plaatsen in gemeenten.
- De inzameling van kunststofverpakkingsafval gebeurt hoofdzakelijk via huis-aan-huis systemen die gebruik maken van zakken en/of minicontainers. In diverse gemeenten wordt het kunststofverpakkingsafval nagescheiden uit integraal huishoudelijk restafval i.p.v. gescheiden inzameling.
- Steeds meer gemeenten gaan over op de huis-aan-huis inzameling van drankenkartons en metalen verpakkingen, vaak in combinatie met kunststoffen (PMD-fractie, Plastic Metaal en Drankenkartons)

Inzamelvergunningen

Voor het inzamelen van bepaalde verpakkingen met resten verf, lijm, kit of hars en verpakkingen met overige gevaarlijke stoffen is mogelijk een inzamelvergunning vereist. Op grond van het Besluit inzamelen afvalstoffen mogen afvalstoffen afkomstig van de toepassing van verven, lakken, beitsen en andere soortgelijke vloeibare en pasteuze middelen, bij een hoeveelheid van ten hoogste 200 kg per afvalstof per afgifte, alleen worden ingezameld door een houder van een inzamelvergunning. Het betreft hier de houders van een KGA-inzamelvergunning. Zie de [[Leidraad vergunningverlening](#)] voor meer informatie over de inzamelvergunningplicht en de [website van de ILT](#) over hoe een dergelijke vergunning aan te vragen.

In de nota van toelichting behorende bij het besluit is vermeld dat het afvalstoffen betreft met de volgende euralcodes: codes met * onder de deelprocessen 0801, 0803 en 0804. Onder deze afvalstoffen kunnen ook verpakkingen van verf vallen.

Verplicht percentage recyclaat en NPCE

In het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) heeft het kabinet een lijst maatregelen gepresenteerd om zuiniger om te gaan met grondstoffen. Dit beleid wordt nog verder aangescherpt om vooruit te lopen op EU-wetgeving. In 2027 komt er een nationale verplichting van 25%-30% plastic recyclaat gebruik in de productie van plastics in Nederland voor producten die worden gemaakt voor de Nederlandse markt. Producten die gemaakt worden voor export krijgen die verplichting niet. Om ook het gebruik van biobased plastic te stimuleren kan er in deze nationale verplichting ook voor worden gekozen om 25%-30% biobased plastic te gebruiken bij de productie. Vanuit het Klimaatfonds zullen bedrijven worden ondersteund om deze overstap te maken.

Richtlijn Verpakkingen en verpakkingsafval EU wordt binnenkort verordening

Binnen de Europese Unie geldt er een [verpakkingenrichtlijn](#). Deze komt uit de jaren 90 en is meermaals herzien. Er is door de Europese Commissie een [voorstel](#) gedaan om deze richtlijn om te zetten naar een verordening. De tekst van deze Verordening (EU) Verpakkingen en verpakkingsafval is nog niet beschikbaar². De voorgestelde verordening bevat de volgende doelstellingen:

- In 2040 per lidstaat per hoofd van de bevolking het verpakkingsafval met 15% te verminderen;
- Bedrijven zullen een bepaald percentage aan herbruikbare of navulbare verpakkingen. Hierbij hoort ook duidelijke etikettering en standaardisering van verpakkingsformaten;
- Verbod op bepaalde wegwerpverpakkingen;
- Verbruik lichte plastic tassen blijvend duurzaam te verminderen. Concreet komt dit vanaf uiterlijk 31 december 2025 neer op een jaarlijks gebruik van niet meer dan 40 lichte plastic draagtassen per persoon of soortgelijke streefcijfers uitgedrukt in gewicht;
- Verpakkingen in 2030 volledig recyclebaar;
- Verplichte percentages recyclaat voor gebruik in nieuwe kunststofverpakkingen.

7. Overige informatie

7.1 Afvalstof of niet-afvalstof

In een circulaire economie gaan zo min mogelijk materialen verloren. Voor steeds meer residuen, gebruikte producten of afvalstoffen wordt een veilige, zinvolle en zo hoogwaardig mogelijke toepassing gezocht. Daarbij wordt steeds vaker de vraag gesteld of een materiaal een afvalstof is, of nog moet blijven. Voor het werken met afvalstoffen gelden namelijk specifieke regels en vaak is ook een specifieke vergunning vereist in verband met de veiligheid voor mens en milieu. Bovendien mag niet zomaar elk bedrijf met afvalstoffen werken en ook bij (grensoverschrijdend) transport is de status van belang.

Het begrip 'afvalstof' moet ruim worden uitgelegd. In beginsel kan elke stof of elk voorwerp een afvalstof zijn, wanneer de houder zich daarvan ontdoet, wil of moet ontdoen. Meer informatie over het zelf maken van deze beoordeling, is te vinden in [[hoofdstuk Afvalstof of niet-afvalstof](#)] van het CMP en de [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#).

Voor verpakkingen volgt hier een aantal specifieke aandachtspunten bij de beoordeling afvalstof of niet-afvalstof. Deze aandachtspunten beschrijven niet het volledige beoordelingskader.

Hergebruik

Om te kunnen bepalen of sprake is van hergebruik of een afvalstof is het van belang om vast te stellen wat de intentie van de houder is met de verpakkingen. Als een houder zich van de verpakkingen ontdoet, wil ontdoen of moet ontdoen is er sprake van een afvalstof. Wanneer een particulier bijvoorbeeld gebruikte verpakkingen verkoopt met het doel deze een tweede leven te geven, is sprake van hergebruik en is geen sprake van een afvalstof. Ook het aanbieden van gebruikte verpakkingen aan een kringloopwinkel kan betekenen dat er sprake is van hergebruik.

² De wetgevingsprocedure voor deze verordening loopt nog binnen de EU en is nog niet afgerond. Omdat deze verordening wel binnenkort verwacht wordt, is ze hier alvast genoemd.

Het moet dan wel zo zijn dat de winkel bij het in ontvangst nemen de verpakkingen controleert op geschiktheid voor hergebruik en dan alleen de verpakkingen inneemt die daarvoor geschikt zijn. Daarnaast moet er een hoge mate van zekerheid zijn dat deze verpakkingen weer verkocht kunnen worden. Voor de beoordeling of sprake is van een afvalstof of niet-afvalstof zal per geval een afweging moeten worden gemaakt over de afvalstatus van het materiaal, op basis van alle feiten en omstandigheden van dat geval.

Recycling

Wanneer een houder zich van verpakkingen ontdoet of wil of moet ontdoen, is er sprake van een afvalstof. De ontvanger bepaalt vervolgens welke afvalbehandeling volgt, voor zover dat mag volgens wet- en regelgeving en beleid, onder andere opgenomen in dit CMP. Nadat de recycling is afgerond, kan aan de hand van de voorwaarden van artikel 1.1 lid 6 [Wet milieubeheer](#) en [[hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof](#)] een beoordeling worden gemaakt of er sprake is van einde-afval, op basis van alle feiten en omstandigheden van dat geval.

Kringloopglas (einde-afval Verordening)

Voor kringloopglas is de [Europese Verordening 1179/2012](#) van kracht. In deze verordening worden criteria vastgesteld aan de hand waarvan kan worden bepaald wanneer kringloopglas, bestemd voor de vervaardiging van glas en glazen voorwerpen door middel van omsmeltingsprocessen, niet langer als afvalstof wordt aangemerkt. Onder kringloopglas worden glasscherven verkregen door terugwinning van glasafval verstaan. Al het glas, dat voldoet aan de eisen uit bijlage I, afdeling 2, valt onder de reikwijdte van deze verordening. Verpakkingsglas dat via de glasbak is ingezameld kan hieronder vallen. Deze verordening is het toetsingsinstrument om te bepalen of het verpakkingsglas, dat binnen de reikwijdte van de verordening valt, een afvalstof of een niet-afvalstof is. Beoordelingen van de afvalstatus van het kringloopglas op andere gronden is niet toegestaan.

Op de markt als niet-afvalstof

In alle gevallen geldt dat wanneer verpakkingen als niet-afvalstof op de markt wordt gebracht (al dan niet direct of na nuttige toepassing), het minimaal moet voldoen aan de geldende productregelgeving. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan [REACH](#), de [POP-verordening](#), [Verordening \(EU\) 2022/1616](#) betreffende materialen en voorwerpen van gerecycleerde kunststof bestemd om met levensmiddelen in aanraking te komen, [Verordening \(EU\) 10/2011](#) betreffende materialen en voorwerpen van kunststof, bestemd om met levensmiddelen in contact te komen, en de eisen volgend uit de Warenwetgeving.

7.2 Terugwinnen van kritieke materialen

Kritieke materialen zijn grondstoffen als metalen en mineralen die van significante economische waarde zijn en waarvoor een verlaagde leveringszekerheid bestaat omdat de EU in hoge mate afhankelijk is van niet-EU landen. In sommige afvalstoffen zitten deze kritieke materialen. Uit bepaalde afvalstoffen kunnen deze materialen worden teruggewonnen of zijn daartoe ontwikkelingen gaande. We spreken dan van 'potentieel terugwinbare kritieke materialen'.

Verpakkingen bevatten naar verwachting geen potentieel terugwinbare kritieke materialen. Deze afvalstof wordt in het rapport 'Terugwinpotentieel secundaire kritieke grondstoffen op basis van afvalplannen in het LAP3' (TNO, 2023) niet genoemd als kansrijke afvalstof hiervoor.

In [[paragraaf 2.3.6 'kritieke materialen en hoogwaardigheid'](#)] van hoofdstuk 'recycling van afvalstoffen' van het CMP staat meer informatie over kritieke materialen in relatie tot afvalverwerking.

7.3 BREF in relatie tot minimumstandaard

De minimumstandaard voldoet aan de BBT-referentiedocumenten (BREF's) die zijn opgesteld in het kader van de Richtlijn industriële emissies (RIE) en voorheen in het kader van de in de RIE opgenomen IPPC-richtlijn. In het rapport [rapport] is het resultaat van deze toetsing weergegeven.

Deze toets wordt uitgevoerd zodra de minimumstandaarden vaststaan. Dat is pas na het verwerken van de inspraak op het ontwerp-afvalplan.

7.4 Bronvermelding

Voor dit onderdeel van het CMP zijn de volgende documenten gebruikt:

- RoyalHaskoning DHV (2022a). [[Concretiseren omstandigheden die recycling als minimumstandaard verhinderen](#)].
- RoyalHaskoning DHV (2022b). [Onderzoek concretisering mate van nuttige toepassing](#).
- TNO (2023). [[Terugwinpotentieel secundaire kritieke grondstoffen op basis van afvalplannen in het LAP3](#)].
- SGS Intron (2019). [ZZS in afvalstoffen – update 2019](#).

Toekomstplannen

Het beleid en de kennis over circulaire economie is in ontwikkeling. Nieuwe beleidsintenties, wijzigingen van bestaand beleid of wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen allemaal leiden tot aanpassingen van het CMP. Het CMP wordt daarom regelmatig.

Verpakkingen worden of, gescheiden aan de bron (als PMD-fractie of PM-fractie) of, nagescheiden uit restafval. De minimumstandaard is op beide opties gebaseerd. Als het beleid rond het scheiden en inzamelen van verpakkingsafval in de toekomst wijzigt, dan kan dit invloed hebben op de beschreven minimumstandaard die uitgaat van het feit dat verpakkingen van plastic, metaal en drankkarton (PMD) veelal als gecombineerde fractie worden ingezameld en verwerkt.

Ontwikkelingen rond het verwerken van de materialen waaruit verpakkingen bestaan, zijn opgenomen in de respectievelijke keten- en afvalplannen voor kunststoffen, metalen, glas, hout, en textiel.

Meer informatie over de ontwikkeling van het CMP en hoe stakeholders daarbij worden betrokken leest u in het [hoofdstuk wat is het CMP](#).